

менеджменту і права в сучасних умовах: збірник тез доповідей міжн. науково-практ. конференції (Полтава, 29 березня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С.34.

8. Volosovych S., Baraniuk Yu. Tax control of cryptocurrency transactions in Ukraine. Banks and Bank systems. 2018. Vol. 2. Pp. 89–106.

УДК 336.225.673

Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т.Б.,

к.е.н., доценти,

Полтавський державний аграрний університет

ПОДАТКОВІ ПЕРЕВІРКИ: ДИНАМІКА ЗМІН У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

На сучасному етапі в Україні відбуваються постійні зміни у сферах економіки, у тому числі в системі обліку та оподаткування. Це призводить до загострення уваги на осмисленні цих змін, аналізу проблем з метою визначення шляхів їх подолання. Особливої актуальності набуває розгляд даних питань в умовах воєнного часу. Важливим складником контролю у сфері фінансів є податковий контроль як система забезпечення податкової дисципліни, досягнення своєчасності й повноти виконання платниками податків своїх податкових обов'язків щодо нарахування та сплати податків, дотримання строків внесення обов'язкових платежів до бюджетів.

У 2022 році для бізнесу було заплановано велику кількість змін у податковій сфері, зокрема у частині податкових перевірок. У кінці 2021 року ДПС України анонсувало План-графік планових податкових перевірок на 2022 рік та збільшення кількості податкових перевірок різного виду (планові, позапланові, фактичні).

Але війна внесла свої корективи у всі сфери діяльності, як суб'єктів

підприємницької діяльності, так і контролюючих органів. У березні парламент скасував податкові перевірки, ПДВ на ввезення імпорту та запровадив спрощену систему оподаткування для великого бізнесу. Вже у квітні риторика змінилася у бік того, щоб відмовитися від деяких пільг, зокрема і податкових перевірок (таблиця 1).

Таблиця 1

Динаміка законодавчих змін у частині податкових перевірок*

Вид перевірки/ предмет перевірки	[1]	[2]	[3]
Камеральна Предмет - дані, зазначені у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків	Податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються	Відновлення камеральних податкових перевірок. Можуть проводитися, якщо платник податків подає заяву на повернення суми бюджетного відшкодування ПДВ, яка сформована на підставі зареєстрованих податкових накладних чи митних декларацій.	Визначення строків та порядку проведення. Зокрема, камеральні податкові перевірки податкових декларацій з ПДВ та уточнюючих розрахунків до них за звітні податкові періоди: лютий, березень, квітень, травень 2022 р. – розпочинаються на наступний день після 20.07.2022 р. та завершуються не пізніше 20.09.2022 р.; червень, липень 2022 р. – розпочинаються на наступний день після 20.08.2022 р. та завершуються не пізніше 20.10.2022 р.
Документальна Предмет – своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати податків, а також дотримання валютного, трудового та іншого законодавства			Відновлення документальних перевірок податкової звітності та визначення строків та порядку їх проведення

Вид перевірки/ предмет перевірки	[1]	[2]	[3]
Фактична Предмет – дотримання порядку здійснення платниками податків розрахункових, касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, дотримання роботодавцем трудового законодавства		Повне відновлення фактичних перевірок	

*узагальнено на підставі [1 - 4]

Отже, протягом дії військового стану можна виділити три етапи змін в регулюванні податкових перевірок: а) відміна (призупинення) податкових перевірок; б) часткове відновлення камеральних перевірок та повне відновлення фактичних перевірок; 3) часткове відновлення документальних позапланових перевірок та встановлення термінів перевірки для камеральних перевірок.

Українська економіка сильно постраждала внаслідок російської агресії. Навіть на третій місяць війни в публічному просторі відсутні офіційні оцінки впливу воєнних дій на промисловість, роздрібну торгівлю, сільське господарство тощо. При цьому, у сучасних умовах функціонує різний бізнес і різне ставлення до країни. Наприклад, мережа АТБ сплачує податки наперед, підтримує країну. А є «Сільпо», які мають борг перед бюджетом, не подають декларації і не платять постачальникам [5].

Українська економіка сильно постраждала внаслідок російської агресії. Навіть на третій місяць війни в публічному просторі відсутні офіційні оцінки впливу воєнних дій на промисловість, роздрібну торгівлю, сільське господарство тощо. При цьому, у сучасних умовах функціонує різний бізнес і різне ставлення до країни. Наприклад, мережа АТБ сплачує податки наперед,

підтримує країну. А є «Сільпо», які мають борг перед бюджетом, не подають декларації і не платять постачальникам [5].

Відновлення податкових перевірок може стати стимулом для сплати податків, зборів і обов'язкових платежів та своєчасності їх внесення до відповідних бюджетів, що у військовий стан є надзвичайно важливим для підтримання економіки України.

Література:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03 березня 2022 року № 2118-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text> (дата звернення 02.06.2022).
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України №2120-IX від 15 березня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення 31.05.2022).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану: Закон України від 12.05.2022 № 2260-IX. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/77361.html> (дата звернення 31.05.2022).
4. Лега О.В. Податкова перевірка як форма реалізації податкового контролю. URL: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/90.pdf> (дата звернення 31.05.2022).
5. Інтерв'ю з Данилом Гетманцевим. URL: <https://forbes.ua/inside/ya-bi-vzhe-vidnoviv-perevirki-dlya-biznesu-yakiy-ne-postrazhdav-vid-viyni-yaki-pilgi-pidpriemtsyam-zalishit-derzhava-intervyu-z-danilom-getmantsevym-10052022-5921> (дата звернення 31.05.2022).